

De
Schoonheid
van [1]*
en al haar schitterende
(on)mogelijkheden

Noorwoord

- [1] geeft vrijheid.
- [2] geeft onmogelijkheid.
- [3] is een middel.
- [4] is een doel.

Volgens de makers van deze krant sterft [5] binnenkort uit. Het is niet langer nodig in een economie van overvloed. Waarin mensen liever hun dromen realiseren, waarde toevoegen aan elkaars dromen en in vertrouwen wachten op dat wat hen toekomt.

We zijn de Maslov piramide voorbij. De nieuwe economie bestaat uit relaties van waarde die aan elkaar worden gekoppeld, de netwerksamenleving pur sang. Met aandacht als nieuwe olie.

Maar hoe gaat het dan met al die instituties die op [6] zijn gebaseerd? [7] om [8] te maken. [9] als lucht waar je zoete broodjes van bakt? We kwamen tot de ontdekking dat er op 3 niveaus innovatie ontstaat.

Binnen de instituties, stapje voor stapje vernieuwen. Leiderschap, gedeeld eigenaarschap, consistent handelen (tussen dromen én doen!) en maatschappelijk rendement zijn hierin leading. Innovatie op basis van bewustwording.

Er ontstaan ook 'radicale innovaties binnen het bestaande paradigma'. Projecten en ideeën die het nieuwe ademen maar zich verhouden tot het bestaande. Nieuwe [10]- en verzekeringssystemen uitgaande van duurzaamheid, individuele ontwikkeling en transparantie. De consument staat écht centraal.

En er zijn mensen die het nieuwe paradigma zijn. Hun leven inrichten naar het toevoegen van waarde, zingeving en intrinsieke motivatie. Een duurzame ontwikkeling is vanzelfsprekend. Waarde die je terugkrijgt een logisch gevolg, en [11] is hier slechts ééntje van.

Samen organiseerden we Spirit in Finance, de unconference, Roadmap to Venus én de presentatie van deze krant :) en meerdere ontmoetingen volgen. Dit is slechts het begin.

Want de tijd lijkt rijp voor een nieuw economisch beginsel, waarin de economie zich richt op (en laat bepalen door) het welzijn van mensen. Wel-zijn. En wat draagt dát bij aan een Great Place to Live?

A Global Projection of Subjective Well-being: The First Published Map of World Happiness

Map created by Adrian White, Analytic Social Psychologist, University of Leicester (2006).

[12] en geluk

[13] maakt niet gelukkig, toch meten we vooruitgang vandaag de dag alleen maar af aan de toename van inkomen en welvaart. Dat kan anders. De hoogste tijd voor een herwaardering van geluk.

Het meten van welvaart

De traditionele manier om de welvaart van een land te meten, is door te kijken naar het Bruto Binnenlands Product (BBP) per hoofd van de bevolking. Dat is de totale ([14])-waarde van alle in een land geproduceerde goederen en diensten gedeeld door het aantal inwoners. Maar het BBP zegt weinig tot niets over geluk. Het maakt namelijk geen onderscheid tussen economische activiteiten die de levensstandaard van mensen verbeteren en economische activiteiten die dat niet doen. Als er meer geïnvesteerd is in ongezonde producten, wapens en luchtvervuilende fabrieken verhoogt dat ons BBP. Het houdt geen rekening met aspecten als liefde, genieten van de natuur en de vreugde die je ontleent aan een mooi gedicht of kunstwerk.

Het meten van geluk

Naast welvaart is ook geluk te meten. Zo kun je met enquêtes het geluk van inwoners van landen vergelijken. Ruut Veenhoven beheert de World Database of Happiness waarin dergelijke gegevens zijn samengebracht. Hij is bijzonder hoogleraar sociale condities voor menselijk geluk aan de Erasmus Universiteit. Ook uit zijn metingen kun je de les trekken dat het BBP weinig zegt over geluk.

Gemiddeld neemt het geluk van landen in eerste instantie toe door extra inkomen, omdat het mensen verlost van armoede. Maar het verband wordt steeds minder sterk naarmate een land aan rijkdom wint. Dat blijkt ook uit de ontwikkeling van geluk over de tijd. Over de afgelopen dertig jaar zijn alle westerse landen een stuk rijker geworden. Toch zijn de inwoners nauwelijks gelukkiger. Hier geven de gelukspsychologen en gelukseconomen drie verklaringen voor. Ten eerste raken mensen snel gewend aan een hoger inkomen. Ten tweede vinden mensen de hoogte van hun inkomen ten opzichte van de mensen om hen heen ook erg belangrijk. Geluk is afhankelijk van het [15] van de buurman. Als jij je geen flatscreen kunt veroorloven en je burens wel, vermindert dat het geluksgevoel. Ten derde hebben de afgelopen jaren het Westen niet alleen hogere inkomens gebracht, maar ook andere ontwikkelingen die het geluk juist negatief beïnvloeden. Denk aan zaken als een stijgende criminaliteit en meer echtscheidingen.

Ook de Nederlander is sinds de jaren zeventig gemiddeld nauwelijks gelukkiger geworden.

Wat maakt wél gelukkig?

Als [16] niet gelukkig maakt, wat dan wel? Volgens de Amerikaanse psycholoog Kennon Scheidon zijn dat:

- Autonomie:** het gevoel dat je kunt doen wat je zelf wilt
- Competentie:** het gevoel dat je effectief bent
- Betrokkenheid:** het gevoel dat je dicht bij anderen staat
- Zelfwaardering:** het gevoel dat je de moeite waard bent

Geluk als economisch doel

Psychologen en economen krijgen een steeds beter beeld van wat mensen gelukkig maakt. Ook politici, beleidsmakers en ondernemers worden steeds meer beïnvloed door het onderzoek naar geluksfactoren.

Zo heeft de leider van de Britse Conservatieve partij al laten weten dat de overheid niet alleen moet proberen het BBP te verhogen, maar ook moet denken aan het algemeen welzijn. Volgens een enquête van de BBC is 81% van de Britse bevolking het met hem eens. Niet het BBP maar het Bruto Nationaal Geluk (BNG) zou dan centraal staan.

Ook de Rabobank – toch een financiële onderneming bij uitstek - laat zien dat het in het leven niet alleen om [17] draait. Dat doet ze door maatschappelijk verantwoord te ondernemen. Ook in haar personeelsbeleid komt dit naar voren. Zo blijken salaris en andere financiële beloningen maar tot op zekere hoogte motiverend te werken. Medewerkers blijken prettiger te werken als ze meer zelf kunnen bepalen wanneer, waar en met wie ze hun werk verrichten. Of dat nu thuis is of op kantoor, 's ochtends of in de avonduren. Rabobank Nederland speelt daar op in door onder de naam Rabo Unplugged een nieuwe flexibele werkstijl te introduceren. En gemotiveerde medewerkers leiden tot meer tevreden klanten, een hogere productiviteit, minder ziekteverzuim en... daardoor toch indirect tot het verdienen van meer [18]. [19] maakt misschien niet gelukkig. Maar gelukkig kun je soms met geluk wel [20] maken.

Liefdevolle signalen uit het bedrijfsleven

Steeds meer mensen en organisaties werken actief aan vernieuwing van bestaande systemen in het bedrijfsleven. Het marktkapitalisme, het tot nu meest succesvolle economische systeem, is machtiger geworden dan religie en spiritualiteit. Dat heeft grote schade toegebracht aan mens en natuur. Het goede nieuws is evenwel dat we midden in een periode leven waarin een sterk groeiende groep van mensen niets liever wil dan het creëren van een nieuwe wereld waarin [21] en de betekenis van het leven in balans zijn. 'Maar hoe dan?', vragen mensen zich af.

De transformatie van 'business-as-usual' naar 'business-as-it-could-be' is geen eenvoudige zaak. Veelal worden oplossingen gezocht in nieuwe wet- en regelgeving, gedragscodes en het stimuleren van nieuwe kernwaarden. Maar 'als de Liefde wordt vergeten, ontstaan moraal en wetten', sprak de Chinese wijsgeer en staatsman Lao Zi al. Daarom ben ik zo ontzettend blij en dankbaar om zoveel nieuwe liefdevolle signalen uit de nieuwe wereld van het ondernemen te kunnen waarnemen. Samen met de natuurkundige Danah Zohar breek ik graag een lans voor de ridders in het bedrijfsleven die niet alleen de belangen dienen van hun individuele aandeelhouders, collega's, werknemers, producten en afnemers, maar die er bovendien naar streven de gemeenschap, de menselijke samenleving, de aarde in het geheel, de toekomst en het leven zelf te dienen. Of zoals de Griek Paul Evmorfidis, CEO van de wereldwijd buitengewoon succesvolle fabrikant van natuurvriendelijke bedden en matrassen, het zo mooi verwoordde: *"Unless you believe firmly that the purpose of being in business is to make better products, contribute positively to society and create a workplace where your people can be happy and proud"*, he said, *"don't bother to start"*. En loop maar eens binnen bij Coco-Mat op de Overtoom in Amsterdam en je voelt direct hoe mooi onze economie kan zijn. Elk mens is in staat om vanuit de schoonheid van zijn of haar beroep te werken. Elk bedrijf is in staat om een liefdevolle relatie tussen economie en zingeving te verbinden.

De financiële speler Paul Versteeg, CEO van Allianz Nederland Levensverzekering NV, kiest ervoor om zijn medewerkers en externe relaties uitgebreid te ondersteunen bij de overgang naar een nieuw paradigma van financieel adviseren. Versteeg speelt daarbij in op het werk van mensen als Professor Jacob Needleman, George Kinder en Dick Wagner die een nieuwe verbinding hebben gelegd tussen [23] en de betekenis van het leven. Door middel van intensieve training en dialoog worden honderden adviseurs begeleid om hun business model te vernieuwen. Van verkopen naar adviseren, van overtuigen naar inspireren, van veel praten naar veel luisteren, van de ratio als regisseur naar het hart als regisseur, van [24] als doel naar [25] als middel en van wantrouwen naar vertrouwen.

Wereldwijd begint een nieuwe wereld van mensen en organisaties te stromen. De voorbeelden in dit artikel vormen slechts een klein topje van de ijsberg. Laat je inspireren door honderden mensen en organisaties die de schoonheid van [26] binnen hun bedrijf als uitgangspunten nemen.

De uitgever Steve Piersanti, CEO van Berrett-Koelher, stelt : *"Veel uitgevers behandelen auteurs als ergernissen."*

Toegevoegde waarde als uitgangspunt

Gelukkig zijn ze er nog, de kleine authentieke bakkertjes. Je koopt er lekker brood volgens eeuwenoud recept en als je de bakker later op straat tegenkomt geef je haar een compliment voor het lekkere brood. Door gemakzucht en het niet willen betalen van een faire prijs voor een fatsoenlijk product, kopen helaas nog maar weinig mensen hun brood bij een echte bakker. En die zijn er dus ook nauwelijks meer. Brood komt uit de fabriek en is meestal ook geen compliment waard, laat staan dat je weet aan wie het te geven. Maar veel eigenaren en aandeelhouders zitten daar ook niet op te wachten. Zij kijken naar de winstcijfers in de veronderstelling dat zoveel mogelijk winst maken het hoogste bedrijfsdoel is.

De Amerikaanse economie in 2010

En dat is nu net waar het in de soep loopt. Het uitgangspunt van ons economisch systeem zou toegevoegde waarde moeten zijn: Jij maakt iemand blij en die belooft je daarvoor. Zo worden we allebei blij. Winst maken kan helemaal niet het belangrijkste doel zijn, [27] is immers een middel; het smeermiddel van de economie. Winst maken ten koste van anderen of de aarde draagt niet bij aan het algemeen belang en het zou logisch zijn dit vreemd te vinden. Blijkbaar gaat die logica niet voor iedereen op en zo lijkt toegevoegde waarde als uitgangspunt vervangen te zijn door hebzucht.

Als je toegevoegde waarde niet meer belangrijk vindt, ga je ook op zoek naar vage trucs om je product goedkoper te produceren. Dan gaat de fabrikant spijs maken van abrikozenkernen en bonen. Of zorgt de verkoper ervoor dat de consument meer van een product verspilt, zodat de verkoop stijgt. Het is daarbij ook nog heel eenvoudig om een substantieel deel van de kosten af te wentelen op de maatschappij. De aarde onmaken en vervuilen is immers (zo goed als) gratis.

En dan zitten we ineens met een klimaatprobleem, honger terwijl er genoeg te eten is, een krediet-, olie- en dollarcrisis en nog veel meer ellende. Maar gelukkig is er ook een groeiende groep mensen die vindt dat deze uitwas van het kapitalisme nogal achterlijk is. Ook wordt de gevestigde orde gedwongen, bijvoorbeeld door de hoge olieprijsen, om het roer in ieder geval een klein beetje bij te draaien.

Volgens Gorbatsjov was voor de perestrojka maar een kritische massa van vijf procent nodig. Hoeveel mensen zijn er niet al bezig met verantwoord en sociaal ondernemen, de wereld beter, mooier en liever te maken. Bijvoorbeeld door te werken op basis van waardebepaling achteraf, zodat de ontvanger zelf kan aangeven wat ze als toegevoegde waarde heeft ervaren. Of mensen te helpen met het vinden van hun passie.

Zo zien we heel veel moois ontstaan wat weer tot inspiratiebron kan dienen voor anderen. Als we deze initiatieven weten te verbinden is er genoeg kritische massa om tot substantiële veranderingen te komen. Er zal nog veel moeten gebeuren, maar we kunnen de schoonheid van [28] weer terug krijgen als we het gebruiken waarvoor het bedoeld is: Smeermiddel van de economie.

Waarom we met [29] aan de slag willen

De Amerikaanse economie in 2010

De laatste jaren is er een toenemende aandacht voor het fenomeen [30]. En dan niet op de manier waarop [31] ons van oudsher heeft gefascineerd (hoe krijgen we er zo veel mogelijk van), maar in de zin dat we ons vragen beginnen te stellen als: wat is [32]? Waar komt het vandaan? Hoeveel kost [33] eigenlijk? Wat zijn de economische implicaties van het [34] dat we gebruiken.

De Amerikaanse economie in 2010

Dit is voor Europa een nieuw verschijnsel. In de Verenigde Staten was de aard van [35] het belangrijkste politiek/economische gespreksonderwerp van de negentiende eeuw. In feite is er al eeuwenlang een gevecht gaande dat zijn weerga niet kent om de vraag wie het [36] mag scheppen en onder welke voorwaarden.

In de Verenigde staten van de 19e eeuw is ruim honderd jaar lang tussen politici die wisten wat [37] was en bankiers gestreden over de vraag wie de dollar mocht aanbieden aan het publiek.

De beroemdste voorvechter van [38] productie door de overheid was president Andrew Jackson. Hij antwoordde aan het einde van zijn leven op de vraag wat zijn belangrijkste verdienste was: *"I killed the Bank"*. Refererend aan de commerciële bankenlobby van Rothschild onder leiding van Nicholas Biddle die waardebonnen op basis van goud verspreide.

Helaas was zijn overwinning tijdelijk: in 1913 werd met slinkse middelen de [39]creatie in handen gegeven van de Federal Reserve, waar tot op de dag van vandaag dezelfde Rothschildfamilie die indertijd Biddle inhuurde, de belangrijkste aandeelhouder van is.

De Federal Reserve is namelijk, in tegenstelling tot wat veel mensen denken, geen regeringsinstelling, maar een bedrijf met winstoogmerk.

Inflatie

Er zijn talloze redenen waarom we met [40] aan de slag moeten. Ons papier- [41], of het nu euro, gulden, mark of dollar is, inflateert. Substantieel. De Euro is nog maar 20% waard, vergeleken met een mandje van munten uit 1950. Dat betekent dat ons [42] 80% van zijn waarde verloren heeft in 60 jaar tijd. Een substantieel percentage, dat een continue aanslag op de koopkracht van het grootste deel van de bevolking inhoudt.

Wat belangrijk is om te begrijpen, dat inflatie maar één oorzaak kent: overmatige [43]productie door het bankwezen. Er is geen inflatie, doordat de prijzen stijgen, de prijzen stijgen, omdat er teveel [44] is. Inflatie verwarren met prijsstijging- en is een veelvoorkomend misverstand.

De euroinflatie is om dit moment enorm, veel hoger dan de 3,5% die officieel heerst. Helaas is er aan de Consumenten Prijzen Index, waarmee inflatie wordt gemeten,

"Gelre"

de laatste decennia onder politieke druk aan alle kanten gesleuteld, om de inflatie minder op te laten vallen. Inflatievrij [45] is eenvoudig te maken, als de wil er is.

Rente

Een nog groter maatschappelijk probleem is, dat het netto effect van de rentedragendheid van de euro (maar dat geldt voor iedere munt, hiervoor ook voor de gulden) er toe leidt, dat de armste 80% van de bevolking in Nederland per jaar 50 miljard euro afdraagt aan rente aan de rijkste 10%.

De op één na rijkste tien procent ontvangt ongeveer evenveel rente als dat zij betaalt. Deze rente dragen we niet alleen af via onze hypotheek, of door persoonlijke leningen. Het belangrijkste zijn de kapitaalkosten die ondernemers doorberekenen (ze kunnen niet anders) in de prijzen. Gemiddeld de helft van de winkelprijzen bestaan uit kapitaalkosten. Laat die bedragen even inwerken: 80% van de Nederlanders betalen samen 50 miljard euro aan rente aan de rijkste 10%. Ieder jaar weer.

De Amerikaanse economie in 2010

De helft van de prijzen die we betalen bestaan uit kosten voor [46]. Waarom zouden we ons nog afvragen waarom de rijken rijker worden en de armen armer? Dat is gewoon puur een gevolg van het [47] dat we gebruiken. Het trieste van het rentefenomeen is, dat we de meeste rente betalen voor niets: banken die ons [48] lenen bezitten zelf maar een kleine fractie van dat [49]. Het meeste maken ze ter plekke als u het komt lenen. Dat betekent dat als iemand na 30 de hypotheek heeft afbetaald, die persoon al gauw 3 ton aan rente heeft betaald voor één druk op de knop, want meer is de [50]creatie niet. Banken leveren simpelweg geen tegenprestatie voor de rente die zij ontvangen.

De Amerikaanse economie in 2010

Wie in één weekend lezen alles wil weten, raad ik de volgende boeken aan: Bernard Lietaer, Het [54] van de Toekomst; Hank Monroby, Afrekenen met de Bank; Ellen Brown, Web of Debt; Willem Middelkoop, Als de Dollar Valt.

Daarnaast is op de website *www.gelre-handelsnetwerken.nl/pdf/margrit_kennedy.pdf* een zeer krachtige, korte essay in beeld en tekst beschikbaar van Margrit Kennedy, één van de leidende denkers achter Regio[55] in Duitsland.

De Amerikaanse economie in 2010

Het netto effect van onze afhankelijkheid van banken voor [51] is, dat zij de economische macht in handen hebben. Een heel simpel voorbeeld vanuit mijn eigen praktijk: om aan de voorwaarden van de Nederlandsche bank

Lang leve een depressie?

De economie draait om schaarste en het geheel van vraag en aanbod. Vroeger, in een veel minder complexe samenleving, was dit geheel van vraag en aanbod nog redelijk te overzien. In de tijd waarin we nu leven, is dat wat we ‘de economie’ noemen vele malen ingewikkelder. Grote krachten, wereldwijd, werken op elkaar in. Orkanen, politieke krachten, oorlogen, voedseltekorten of juist overschotten, de vraag naar olie, ze dragen allemaal bij aan onze perceptie van de economie.

De Amerikaanse economie in 2010

Wat ik nu zo wonderlijk vind, is de ‘gevoelskant’ van onze economie. Zodra er aan de andere kant van de wereld een vliegtuig in een gebouw wordt geboord of er ergens een bericht opduikt dat een olieveld van betekenis veel minder olie bevat dan we dachten, ontstaat er een kettingreactie die tot gevolg heeft dat we minder vertrouwen krijgen in “de economie’. Deze reacties zijn nauwelijks gebaseerd op een weloverwogen afweging van hoe het daadwerkelijk met de economie gaat, maar een ‘gevoel’. En dat maakt de economie, de groei of juist krimp ervan, zo interessant.

De Amerikaanse economie in 2010

Het gevolg van dit ‘gevoel’ is dat men daardoor minder [56] (monetair kapitaal) uitgeeft dan daarvoor. We worden wat voorzichtiger, want je weet het maar nooit, met die economie. Met als gevolg dat we er met zijn allen aan bijdragen dat de economische ontwikkeling afremt of zelfs tot stilstand komt. Want als het [57] niet, of minder snel, rolt functioneert en groeit onze economie dus minder. Zo heb ik het op school geleerd en dat is wat vele deskundigen beweren.

De Amerikaanse economie in 2010

Bij het woord economie denkt men bijna altijd aan [58] en grote bedragen. Een ander gezichtspunt zou kunnen zijn dat we - in een periode dat de economie verslechtert - kijken naar beweging, interactie van en tussen mensen en goederen. Zou het werkelijk zo zijn, dat mensen minder creatief en enthousiast zijn in een tijd van economische neergang? Ik geloof er niets van. Sterker nog, het zou maar zo kunnen dat mensen die over minder [59] kunnen beschikken ineens andere manieren vinden om tot stand te brengen wat zij belangrijk vinden, met een andere vorm van kapitaal, namelijk sociaal kapitaal. Sociaal kapitaal zou je kunnen zien als het geheel aan mensen die jij kent en die bereid zijn je met het een of ander te helpen. In het Great Place to Live netwerk zie je overal dat zonder deze vorm van kapitaal er maar weinig van de grond zou komen. En volgens mij geldt dat voor onze hele samenleving.

Wat nu als we dit kapitaal en de dynamiek ervan zouden kunnen meten? Ik ben heel benieuwd naar de resultaten. Het zou zo maar kunnen dat bij een zogenaamde economische neergang en daling van de doorstroom van [60] flink gecompenseerd wordt door een stijging van de dynamiek van sociaal kapitaal. En vanuit dat kader bezien, zou het fenomeen economische neergang maar een illusie zijn, waarbij we denken dat er veel minder gebeurt dan er daadwerkelijk plaatsvindt. En zou het zo kunnen zijn dat de sociale cohesie, het cement van onze samenleving dan juist versterkt wordt. Lang leve een depressie?

De Amerikaanse economie in 2010

Wie liever beeldmateriaal tot zich neemt kan ik de volgende twee films aanraden, beiden op You Tube te vinden: The Money Masters en Money as Debt.

De schoonheid van waarde

De hedendaagse economie kan niet eendeloos bestaan. Als we kijken naar de situatie in Amerika zien we dat de Dollar zakt als een baksteen. Wanneer de huidige economie in Amerika instort, zullen er meer landen volgen, misschien wel elk Westers land. Het [61] zal dan al zijn waarde verliezen.

Maar is een wereld zonder [62] wel voor te stellen? Wat voor invloed zal dit hebben op de relaties die mensen met elkaar hebben? Wat is nou eigenlijk ‘waarde’? Met die vragen kwam Lable, onze opdrachtgever, bij de Minor Concepting van de opleiding Communication & Multimedia Design (NHL).

De Amerikaanse economie in 2010

Onderzoek naar waarde

Onder de naam ‘Project Lable’ zijn wij van start gegaan met ons onderzoek. Voordat er een innovatieve oplossing kan ontstaan zal er eerst onderzoek gedaan moeten worden naar ontwikkelingen die op dit moment aan de gang zijn. We hebben verschillende gesprekken gevoerd met experts uit het bedrijfsleven. Wij kwamen er al snel achter dat wij niet de enige zijn die over deze onderwerpen nadachten. Onze gezamenlijke interesse bleek te liggen in het zoeken van een alternatieve manier om waarde toe te kennen.

De Amerikaanse economie in 2010

Guus Drijver, de oprichter van Boober.nl vertelde ons: “Boober is een ‘internetbank’ waar mensen aan elkaar [63] lenen en uitlenen zonder dat daar een bank tussen zit. Hierbij ontstaat er een relatie tussen de lener en uitlener, waarbij gevoel en emotie een grotere rol spelen dan bij een relatie tussen een lener en een bank.”

De Amerikaanse economie in 2010

Wij hebben gesproken met Erwin van Asselt. Erwin is manager digitaal, marketing en communicatie van de SNS bank. Met hem hebben wij vooral de huidige stand van zaken in het bankwezen besproken en burgerinitiatieven zoals Local Exchange Trade Systems (LETS). Dit zijn systemen die niet met [64] werken om diensten of goederen te compenseren, maar werken met een alternatieve vorm van krediet.

De Amerikaanse economie in 2010

Via Bert van Lamoen kwamen wij in contact met een Euro Barter systeem, dit systeem wordt in het bedrijfsleven gebruikt. Binnen dit systeem wordt gewerkt met digitale valuta om zo renteloos diensten en goederen te kunnen verhandelen. In Bolsward is een netwerk van mensen die gebruik maken van een ‘Bollen’ systeem. Deelnemers kunnen binnen het systeem diensten aan elkaar leveren. Zo zijn er nog tal van dit soort initiatieven van alternatieve manieren om waarde toe te kennen.

Waarde waarderen
Het lijkt erop dat de economie steeds

Wie ben jij en hoe ziet jouw financiële plaatje eruit?

De Amerikaanse economie in 2010

Ook voor een toereikend financieel plan dient de mens zich in eerste instantie in zichzelf te verdiepen, meent Marja Harrijvan. Haar adviezen komen pas tot stand als duidelijk is waar je met jouw leven heen wil. “Weten waar het bij iemand of in een organisatie in de kern over gaat, waar zijn passie ligt of wat zijn missie is. Alleen dan kun je een financieel plaatje opstellen.”

De Amerikaanse economie in 2010

Marja Harrijvan werkte 24 jaar als accountantmanager en vermogensplanner in de bankwereld. *“Maar daarvan de laatste zeven jaar met steeds meer tegenzin.”* In één, hooguit twee gesprekken moesten er zaken worden gedaan, tijd en aandacht voor de klant was er in haar ogen niet. *“Door de structuur en de druk werden er dingen gevraagd die steeds minder bij mij pasten. Mijn baas wilde een goed adviserende verkoper in plaats van een goed verkopende adviseur. Dat begon te wringen.”*

De keuze om haar eigen visie op financieel advies in de wereld te zetten, als zelfstandig ondernemer, was een logisch gevolg. Net als de financiële consequenties die er aan vastzaten. *“Dat plaatje komt er anders uit te zien. Je leven verandert als je beslissingen neemt die je werk, je relatie en/of je huis aangaan. Maar ik voel dat ik nu de dingen doe die bij mij passen. Het geeft levenskracht en heel veel energie en dat is wat tellt.”*

De 45-jarige Harrijvan begeleidt mensen en organisaties op weg naar nieuwe levensdoelen (coaching, persoonlijke ontwikkeling, bewustwording en helpt klanten vervolgens aan je bijpassende financieel huishoudboekje. Financial Life Planning, dus. *“Soms starten we met een financiële vraag, soms met een algemene coachvraag. Maar meestal komen die twee werelden al snel bij elkaar. Ze kunnen niet los van elkaar worden gezien.”*

Een kort assessment, waarmee een persoonlijkheidsanalyse en het ‘financiële DNA’ wordt vastgesteld, dient als vertrekpunt voor een consult waarin de essentie van iemand snel op tafel kan komen. *“Ik gebruik een test van vijftien minuten die online kan worden uitgevoerd. Daarmee komen we sneller tot de kern.”* Werken met een dergelijke analyse zou voor elke financieel adviseur al een stap in de goede richting zijn. Hoewel de toegevoegde waarde in de gesprekken zit die je daarna voert, meent Harrijvan. “Daar wordt het verschil gemaakt.”

Een natuurlijke interesse in de ander, is dus een voorwaarde voor een dergelijke (financiële) dienstverlening. *“Advieswerk is mensenwerk. Daarbij draait het in beginsel niet om jouw producten, maar om de mens die voor je zit.”* Steeds meer financieel adviseurs realiseren zich dat, bemerkt Harrijvan tot haar geluk. Zij zeggen hun baan bij een bank op en kiezen voor zichzelf en daarmee dus ook voor de klant. *“Daarom zou het mooi zijn als ook bedrijven die omslag kunnen maken. Dat [65] en winst niet meer leidend is, maar de mensen die er werken. Daarmee kan uiteindelijk iedereen op zijn eigen plek innemen en vormen we met elkaar - als mens, bedrijf en maatschappij - één authentiek levend wezen.”*

De Amerikaanse economie in 2010

Als een netwerkorganisatie succesvol wil zijn, is er geen ruimte meer voor persoonlijke ego’s. Je werkt niet meer alleen voor je eigen successen. Niet alleen waardesystemen worden anders. We moeten ons ook voorbereiden op de ontwikkeling van het bewustzijn en perceptie van de mens.

Deze pagina is tot stand gekomen door bijdragen van Justien Marseille, Abdul-Rahman Advany, Jeroen Doensen en Bregje Paulussen. Voor alle genoemde links en overige interessante sites, bezoek:

Land = grond, Organisatie = geld, Individu = aandacht. Informatie over de visie van Thomas Friedman op de drie stadia van globalisering:

http://del.icio.us/greatplacetolive_Tag:geld

<http://tinyurl.com/3nfj5a>

<http://tinyurl.com/2fwd9y>

www.wikinomics.com/blog

LAND Grond

ORGANISATIE Geld

INDIVIDU Aandacht

De voornaamste waarde van geld ligt in het feit, dat wij in een wereld leven waarin deze wordt overschat. **Henry Louis Mencken 1880-1956**

Hoe weten wij wanneer irrationele overvloedigheid op onbehoorlijke wijze de waarde van bezittingen heeft geëscaleerd? **Alan Greenspan**

Oktober: Dit is een van de bijzonder gevaarlijke maanden om te beleggen in aandelen. Andere gevaarlijke maanden zijn juli, januari, september, april, november, mei, maart, juni, december, augustus en februari. **Mark Twain 1835-1910**

<http://tinyurl.com/4vgore>

In 1944 werd het Bretton Woods akkoord getekend. Een overeenkomst tussen 44 landen, waarbij de Wereldbank, het IMF werden opgericht en de goudstandaard werd heringevoerd welke direct was gekoppeld aan de dollar. Dit maakte de dollar de belangrijkste valuta in de wereld. Door gebrek aan vertrouwen in de stabiliteit van deze constructie werd de goudstandaard in 1973 afgeschaft.

Alhoewel goudstof kostbaar is, kan het, als het in je ogen komt, je gezichtsvermogen hinderen. **Hsi-Tang**

Kapitalisme is het verbazingwekkende geloof dat de meest ondeugende mensen de meest ondeugende dingen zullen doen ten behoeve van wat het beste is voor iedereen. **John Maynard Keynes 1883-1946**

Financiële derivaten zijn beleggingsinstrumenten die hun waarde ontlend aan de waarde van een ander goed, zoals aandelen en olie. De voornaamste soorten derivaten zijn opties, futures, swaps en forwards. Derivaten worden gebruikt om risico's te verkleinen of juist te speculeren. De derivatenmarkt is zo groot, dat de gehele goederenmarkt ten opzichte van de derivatenmarkt verwaarloosbaar is geworden. Het wordt gezien als een basisfactor van internationale financiële stabiliteit, maar vanwege de grootte en onstuurbaarheid daarmee ook als de grootste risicofactor. De huidige kredietcrisis en de boekhoudschandalen uit vorige jaren zijn hier voorbeelden van. Voor meer informatie zie:

<http://tinyurl.com/6juhok>

Kapitaal dient te worden aangedreven door eigenbelang; het kan niet worden verlok door liefdadigheid. **Walter Bagehot 1826-1877**

Ieder mens heeft over het algemeen noch de intentie om het algemene belang te dienen, noch weet men in welke mate men dat belang dient. De mens wordt geleid door een onzichtbare hand om een doel te dienen dat geen onderdeel van zijn intentie vormt. Door zijn eigenbelang na te jagen, dient men het belang van de samenleving vaak beter dan als men werkelijk de intentie heeft dat na te streven. **Adam Smith 1723-1790**

<http://tinyurl.com/yujbkc>

Vertrouwen in een centraal systeem als basis voor internationale handel

Internationale handel werd mogelijk door het toenemende vertrouwen in de valuta die in plaats waren gekomen voor goud.

Uitwisseling op basis van centraal vertrouwen

Goudtransporten werden te risicovol, waardoor banken het goud van de cliënten in bewaring namen en hen hiervoor een wissel gaven. Het bancaire systeem werd door toegenomen vertrouwen in deze wissels geprikkeld meer wissels uit te geven dan dat er aan goud aanwezig was. Daarnaast werd ook in toenemende mate gebruik gemaakt van constructies om zich te verzekeren tegen bijvoorbeeld slechte oogsten (bijv. door abdijen) Dit was het begin van de derivatenhandel.

Google-ranking op het internet heeft in toenemende mate economische waarde. Zie voor een interessante analyse:

<http://tinyurl.com/6kw6d3>

Reputatie als basis voor een economisch systeem. Door de transparantie van het internet zijn alle stappen zo zichtbaar en traceerbaar, dat het belangrijk is om een goede reputatie op te bouwen en te houden.

<http://tinyurl.com/4qv9n7>

Wij leven in een "experience economy" waarbij creatie van waardevolle ervaringen belangrijker wordt dan het verkrijgen van nog meer materieel gemak. Dit komt voort uit de mate van vervulling van basisbehoeften.

De principes van Wikinomics: De nieuwe massale samenwerking verandert de manier waarop bedrijven en samenlevingen informatie en de capaciteiten om te innoveren en waarde te creëren zullen gaan benutten. Dit geldt voor praktisch elke sector van de maatschappij en bedrijfsmanagement. Wikinomics is gebaseerd op vier nieuwe ideeën: openheid, peering, uitwisseling, en wereldwijd actief zijn. Deze nieuwe principes nemen de plaats in van enkele oude economische principes. **Don Tapscott & Anthony D. Williams Wikinomics**

Economische waarde wordt bepaald door de groep, of het netwerk. Er bestaat geen formele hiërarchie, de groep mobiliseert alleen de waardestromen. Een voorbeeld hiervan is Sellaband. Door dataportability wordt het tevens mogelijk om je gecreëerde waarde mee te nemen naar andere netwerken.

www.dataportability.org

De behoefte aan zekerheden die de meeste mensen hebben, is misschien wel de grootste barriere om de wereld van mogelijkheden te betreden. Minder denken in het oplossen van problemen en meer denken in systemen en grote verbanden kan ons helpen om mogelijkheden te zien. Minder met onze linker hersenhelft en meer met de rechter hersenhelft. Durven we te aanschouwen en op onze intuïtie te vertrouwen? Durven we ons hart te laten spreken en er ook nog naar te luisteren en er naar te handelen? **Bommererz in Bewegende Beelden (de Man, Breuker, Hoogendoorn 2008)**

www.bewegende-beelden.nl

Waardebepaling na waardecreatie

Bij deze vorm van economische uitwisseling bepaalt de opdrachtgever c.q. afnemer van de "dienst" achteraf wat de waarde is. Dit is een vorm van sociale kapitaaluitwisseling. Daarnaast worden door middel van co-creation bijdragen geleverd om netwerken in hun totaliteit waardevoller te laten worden.

<http://tinyurl.com/4cderu>

<http://tinyurl.com/jchmr>

A Obtaining attention is obtaining a kind of enduring wealth, a form of wealth that puts you in a preferred position to get anything this new economy offers. **Michael H. Goldhaber in "The attention economy and the net"**

Aandacht is de nieuwe olie **Justien Marseille, Roadmap to Venus**

www.thefutureinstitute.nl

De werkelijke waarde van een mens kan worden gevonden in de mate waarin hij bevrijding van zijn eigenbelang heeft bereikt. **Albert Einstein 1879-1955**

Je kan een mens niets leren; je kan hem alleen helpen het zelf te ontdekken in zichzelf. **Galileo Galilei 1564-1642**

Alle bestaande zaken zijn eigenlijk één. Wij beschouwen die zaken die mooi en zeldzaam zijn als waardevol, en die zaken die lelijk zijn als slecht en verrot. Het slechte en verrotte kan worden getransformeerd tot wat zeldzaam is en waardevol, en wat zeldzaam is en waardevol in wat slecht is en verrot. Daarom wordt gezegd dat er één vitale energie is die de wereld vervult. Als consequentie hiervan waardeert de wijze man Eenheid. **Chuang Tzu 389-286vC**

Economie is de wetenschap en kunst van het verwerven van overvloed. Het ideaal van economie is, dat iedereen in de hele wereld-familie een leven leidt in overvloed en vervulling. De bron van alle overvloed is aanwezig in het onbegrensde veld van Transcendent Bewustzijn, het Zelf van iedereen. **Maharishi Universiteit van Wereld Vrede**

www.ruilen.nl

Ruil van waardevolle goederen

De oorspronkelijke ruilhandel had als nadeel dat vaak geruild werd tussen zaken die niet houdbaar en/of waardevast waren. Hierdoor werden in toenemende mate goederen gebruikt die niet gevoelig waren voor inflatie en een hoge waarde per gewichtseenheid hadden om transport te vergemakkelijken. Voorbeelden hiervan zijn in eerste instantie koeien en zout in het Romeinse rijk en daarna zilver en goud.

<http://tinyurl.com/5xhfp6>

Directe ruil van goederen

Ruilhandel is de oudste vorm van economisch verkeer tussen personen. Afhankelijk van de behoefte en dus toegekende waarde werd een ander middel er tegenover gezet. Ruilhandel komt nog steeds voor in zeer arme gebieden en in tijden van hyperinflatie, wanneer het vertrouwen in de valuta dermate is gedaald dat mensen overstappen op directe goederenruil.

Waardecreatie en uitwisseling simultaan

De economie is in toenemende mate een economie van diensten: hierdoor vindt de waardecreatie plaats op het moment van "productie". Hierbij geldt vaak de regel dat er sprake is van "vluchtigheid": de aangeboden dienst kan alleen op een bepaald moment op een bepaalde locatie worden afgenomen.

<http://tinyurl.com/3pqoh5>

De gedachten van de superieure mens is vertrouwd met rechtvaardigheid; de gedachten van de middelmatige mens is vertrouwd met opbrengst. **Confucius 551vC - 479vC**

Alles dat kan worden geteld telt niet noodzakelijkerwijs; alles dat telt kan niet noodzakelijkerwijs worden geteld. **Albert Einstein 1879 - 1955**

<http://tinyurl.com/33adru>

De wereldeconomie groeit door het aangaan van leningen en dus schulden. Nog geen 5% procent van al het geld wordt door overheden in omloop gebracht. Ongeveer 95% van al het geld is fictief. Met andere woorden: het wordt via leningen gecreëerd door banken. Schulden dwingen de economie om te groeien om zo weer de rente en aflossingen te kunnen betalen, dit is een vicieuze cirkel. Voor meer informatie zie de documentaire "money is debt".

[130] en gaan voor een mooiere wereld

[131] en gaan voor een mooiere wereld, geen combinatie die bij een ieder als meest gelukkige wordt gezien. Hoe vaak zien we niet dat de tussenkomt van [132] eerder blokkades opwerpt, dan dat het de opbloei van een fijne samenleving echt ondersteunt? En de rol die banken daarin spelen wordt door velen al helemaal met argusogen bekeken ...

Toch ziet Audrey de Werker, pionier voor maatschappelijke innovatie bij Rabobank Nederland, daar een belangrijke uitdaging. *“Hoe kan ik nu tot werkelijke vernieuwing komen binnen het bestaande paradigma, dat belichaamd wordt in het werken van banken in de wereld waarin wij nu leven?* vroeg zij zich af, toen zij zich twee jaar geleden bij Rabobank aansloot.

“Het waren vooral vragen die mij bezig hielden; vragen als ‘Wat onderscheidt Rabo van andere banken?’, ‘Waarvoor willen we staan?’, ‘Wat is de kern, de missie?’ Kijk, in mijn beleving mag [133] niet het uitgangspunt zijn van vernieuwingen. Dat is eerder een logisch gevolg op een handelswijze, van je manier van doen.”

Volgens haar mogen banken wel het voortouw nemen, als het gaat om het aanzwengelen van maatschappelijke vernieuwingen. Een bank kan gewoon zijn werk blijven doen, binnen de gebaande paden. Maar door slimme verbindingen te leggen, andere verbindingen, kunnen processen op gang komen die onze maatschappij een duwtje in de goede richting geven. *“Wij hebben daarmee een begin gemaakt, in de hoop dat anderen ons zullen volgen.”*

Tot zover de theorie. Kun je eens een concreet voorbeeld geven van de verbindingen, waarover je het hebt?

“Je kent het Utrechtse Kanaleneiland? Dat is een wijk met een weinig positieve pers, met veel hangjongeren die de buurt een slechte naam geven. Rabobank heeft daar een vestiging en op een gegeven moment vroegen we ons af of we hier wel moesten blijven. Bedrijfseconomisch een heel normale vraag. Even wat verder

denkend, kwamen wij tot het inzicht dat veel andere bedrijven en scholen die daar gevestigd zijn last hebben van het klimaat. Wij zijn met hen in gesprek gegaan met als insteek: wat gebeurt er nu eigenlijk en wat kunnen wij betekenen? Wij hebben ervoor gekozen op Kanaleneiland te blijven en ons netwerk open te stellen. Veel jongeren, tot voor kort nog als dropouts gezien, lopen nu snuffelstages bij bedrijven uit ons netwerk en worden weer serieus genomen. Zelf hebben we ook een aantal stageaires op ons kantoor rondlopen. Ze zien weer perspectief. Dat noem ik nu innovatief. Banken worden niet vaak als zodanig gezien, maar dit verdient navolging.

En het is niet alleen uit liefdadigheid, dat we dit ondernemen. Die jonge mensen kiezen straks voor ons als huisbankier als ze later een baan hebben en moeten gaan bankieren.”

Een werkelijk maatschappelijk betrokkenheid die het wint van de gebruikelijke bedrijfseconomische afweging? Het heeft er alle schijn van. Maar in ieder geval zie je iets ontstaan wat als maatschappelijke vernieuwing gezien mag worden, maatschappelijke vernieuwing die verder gaat dan het opnemen van ‘maatschappelijk verantwoord ondernemen’ in de missie-statement, zoals dat vandaag de dag in welhaast iedere zichzelf respecterende organisatie gebeurt.

Deze betrokkenheid van een bank met wat er plaatsvindt op de stoep van haar filialen is een invulling van een rol die banken in het algemeen in onze samenleving mogen oppakken, zonder afbreuk te hoeven doen aan de bestaande dienstverlening.

Als je je niks verbeeldt ben je niks

Wat is er toch met voetbal?

Vroeger hadden de grote voetballers er gewoon een baan naast. Nu zijn voetballers machines in een [134] machine. We vroegen Evgeniy Levchenko om zijn mening.

“Inderdaad, de focus op [135] ontleemt ruimte om te spelen. Maar voetballers spelen toch wel met hun hart. Ze huilen als ze een penalty missen. Daar heeft [136] niets mee van doen. Wil je een échte kampioen worden dan is je focus voetbal, voetbal, voetbal. De passie. Passie die wordt gekocht door mannen met [137]. Hoe duurder de speler, hoe beter het niveau. Speel je bij een club met dure spelers, dan betekent dit dat je je op hoog niveau kan ontwikkelen.

De algemene trend is natuurlijk wel dat je voor de 35e binnen moet zijn, je loopbaan als sporter is immers eindig. [138] en ontwikkeling, carrièreperspectieven gaan samen. Je kan je er door laten afstompen, je kan er door groeien. Maar dat is in ieder vak zo. Je eigen karakter bepaalt wat [139] met je doet.

Ik ben in Nederland gebleven om mijn sociale netwerk uit te breiden. Om hierin te groeien. Dat kan in Oekraïne niet, al zou ik daar heel veel meer [140] kunnen verdienen. Het team draait daar om status en [141]. Maar zo bezien staan de spelers onder aan de Maslov piramide, zij zijn nog bezig met overleven, het recht van de sterkste (en het meeste [142] telt. Ze vinden mij maar een rare, dat ik voor Nederland kies.

In Nederland is het mogelijk je breed te ontwikkelen. Mensen helpen graag, communiceren goed. Daarom zien voetballers Nederland vaak als opstapje naar een internationale carrière. Bijkomend voordeel is dat je je hier op meerdere niveaus kan ontwikkelen, niet alleen in voetbal.”

Dromen Durven Doen

Het is bijzonder te zien dat Levchenko

zich heeft ontwikkeld tot een sociaal bewogen voetballer met lol in het spel én in de maatschappij. Hij heeft meerdere dromen. Vanaf zijn 8e was het voetbal, maar het besef dat hij geen Maradona wordt, bracht meerdere perspectieven in zicht.

“Dromen bijten elkaar, maar je kan de één na de ander realiseren. Voetbal vraagt om een dermate focus dat je je nauwelijks als mens ontwikkelt. Terwijl de balans tussen professionaliteit én sociale (of spirituele) ontwikkeling je nu juist zo een rijk mens maakt.

Het is niet iedereen gegeven om te kiezen uit meerdere wegen. Voetballers worden getraind om te voetballen. En dat bepaalt je leven. Mijn partner lijdt onder het feit dat ik voetbal, vroeg ga slapen, netjes eten. Vele leuke dingen kunnen we niet doen. Ik stel nu mijn interesses is dienst van het voetbal. Straks, na mijn carrière gaan we op wereldreis.

Ik ben opgevoed in liefde door mijn ouders, maar heb zoveel vrienden gekend die thuis in elkaar werden geslagen, de ouders alcoholist... ik wilde iets constructiefs doen. Daarom is Stichting Breath opgericht, om een weeshuis in Oekraïne te starten. Overigens investeer ik niet mijn eigen [143], maar gebruik mijn naam en faam om investeerders te vinden en benefit toernooien te organiseren. Ik studeer marketing aan de Johan Cruijff college en deze kennis komt mij goed van pas!

Blijf dromen!

Iedere keer realiseer je een stukje van je droom. Lukt het niet, dan stel je je droom bij én komt er weer ruimte voor nieuwe dromen om achteraan te jagen!”

Youssef Oualhadj en Noor Bongers
www.levchenko.nl

Ik is

Wat is [144]?

De Belgische [145] expert Bernard Lietaer windt er al jaren geen doekjes om.

‘[146] regeert de wereld. Maar de macht van [147] blijft grotendeels onzichtbaar. Slechts weinigen zijn zich ervan bewust dat we in een wereldwijd casino leven waarin bijna 3000 miljard dollar dagelijks van eigenaar wisselt. Daarvan gaat maar liefst 98% om in speculaties, [148] dat niet wordt gebruikt voor betaling van goederen of diensten. De negatieve gevolgen hiervan zijn helaas maar al te merkbaar: armoede, milieuverontreiniging en chronisch tijdgebrek.’

De beroemde econoom Keynes draait er ook niet omheen: ‘Ik ken slechts drie mensen die [149] echt begrijpen. Een hoogleraar aan een universiteit, één van mijn studenten en een nogal ondergeschikte bediende bij de Bank of England’. [150] is omringd door geheimzinnigheid. Die geheimzinnigheid vormt de basis van sparen, beleggen, lenen en verzekeren.’

Het [151] systeem houdt volgens Lietaer stand bij de gratie van het vertrouwensspel. Lietaer: ‘Als een vriend u de keuze zou geven tussen een biljet van 20 euro en een stukje papier waarop geschreven stond: ‘Ik beloof 20 euro te betalen aan de houder van dit papier’, waar zou u dan de voorkeur aan geven? U kent uw vriend wellicht als een goudeerlijk en betrouwbaar iemand. Maar als u dat briefje bij de ijzerhandel zou willen inwisselen voor een nieuwe tuinslang, zouden de winkelbediendes dat niet aannemen. Zelfs als ook zij uw vriend zouden kennen, zouden ze zich zorgen maken over het feit of de winkel zijn leveranciers met dit papiertje zou kunnen betalen. Dus geeft u natuurlijk de voorkeur voor een biljet van 20 euro, omdat levenslange ervaring u heeft geleerd dat het biljet door iedereen wordt geaccepteerd en een waarde van 20 euro vertegenwoordigt. U hebt een diepgeworteld vertrouwen – en dit is de sleutel – niet in het feit dat het biljet van 20 euro waarde heeft, maar wél dat ieder ander het als waardevol zal accepteren. Het doet er niets toe wat u vindt van uw [152], want u weet dat u het kunt uitgeven. U gelooft dat alle anderen geloven dat het [153] waarde heeft. Waar we het nu over hebben is het geloof in een geloof.’

Telkens als de keizer geen kleren heeft,

hopen de mensen dat niemand zijn mond voorbij praat. Zo doen veel journalisten, politici en overheidsdienaren ons op dit moment voorkomen dat de kredietcrisis zo goed als over is.

Stel je toch voor dat u zich echt ging realiseren hoe banken in navolging van God’s ‘Fiat Lux (‘er zij Licht’), ‘Fiat [154]’ creëren. Hoe u maandelijks rente betaalt over een hypotheekbedrag dat (grotendeels) uit het niets is geschapen. En toch maar in de ratrace blijven om uw lasten te kunnen voldoen. Betalingen aan [155] verstrekkers die feitelijk neerkomen op rente over gebakken lucht. Het zou het vertrouwen in de financiële sector niet bevorderen. Toch raad ik u aan om eens wat tijd en energie te stoppen in de vraag wat [156] nu in wezen is. Als u echt begrijpt dat [157] in rationele en materiële zin eigenlijk niets voorstelt. Als u echt begrijpt dat u elke dag opnieuw vrijwillig meespeelt in het lucratieve spel van bankiers. Als u echt begrijpt dat er helemaal geen schaarste is, maar overvloed ... dan zal uw leven er nooit meer uitzien als tevoren. U zult zich uitgenodigd voelen om anders met [158] om te gaan. Om meer ontspanning en geluk te creëren in uw dagelijkse leven. Om in elk geval [159] nooit meer als excuus te gebruiken om niet voluit de schoonheid van het Leven te Leven!

Kijk naar de film ‘Money as debt’ ([160] als schuld) en download de Nederlandstalige versie op Google Video. Of lees ‘Als de dollar valt’ van de financieel journalist Willem Middelkoop. Of koop tweedehands het boek ‘Het [161] van de Toekomst’ van Bernard Lietaer. En laat al uw zorgen over [162] vallen!

Ivo Valkenburg, directeur Adviesklimaat
www.alsdedollarvalt.nl, www.solari.com
www.moneyasdebt.net, www.strohalm.nl

Volgende pagina’s:
Marcel Möring / Stadsreiniging
www.marcelmoring.com en

Ingrid van den Boogaard / Foto en
[163] is energie
Inspirator, www.iamoneworld.com

Perry Oostrum
www.rabobank.nl

Stadsreiniging

In de huiselijke stank van het vuil van de stad en de hoop en de dood ben ik in Tibet. Het is donderdag vandaag en de wereld rottend fruit en gaargestoofde groente, ik trek over hogere hellingen door warm vuil en diesel, kinderen blootsvoets voetballend tussen tempels, yaks op smalle paden, de parelmatte glans van sneeuw, de groene glazen weerschijn van het WTC.

Ik heilig het oude brood en de koffiefilters, ik spreek de zegen over gebroken glas *—die het zand heeft gegeven opdat het glas is opdat het zand wordt—* ik zwaai mijn oranje kont op Macy Gray. Uit mijn mond geen woord, in mijn oren geen geluid (van de stad het vuil de dood) ik ben niet hier maar op de kodachrome hellingen van de Nanda Devi, in het tinkelen van gebedsmolens in dieseldampen alfaomegaenalleshierendaar.

Ik ben de vuilnisman van Centrum-West, de Dalai Lama van de Westersingel. Uw komo-zak, uw conservenblikken, de dode televisie, de goudvis: zij worden in mij weder. En de jonge vrouwen met hun aktetassen? Wonderen geschieden als ik hen passeer. Onder mijn blik wordt het nacht, vogels vliegen ruggelings, de stad licht op in een trage flits. Achterop mijn wagen in de Westersingel maak ik de straten water en het water laat ik tot drempels rijzen, uit de voegen van de beurs krab ik de voetstappen van de godenzonen.

Ik ben de Dalai Lama van de Westersingel.
In uw vuil reinig ik mij, in mij bent u nieuw.

[164] is energie.

Waarom stop jij je energie?

Door te delen gaat energie stromen en dat waar je je energie insteekt, wordt groter.

Jouw keuze creëert je wereld.

Gebundelde energie kan dromen realiseren.

Aan het einde van de regenboog, waar het licht de aarde raakt, is alles mogelijk.

The stuff that dreams are made off.

* [Geld]

Colofon

Great Place tot Live
Jaargang 3 uitgave 2
Oplage 15.000

Hoofredactie
Noor Bongers
Sonja van der Sar
welcome@greatplacelive.nl

Redactie Team
Abdul Rahman Advany
Martijn Aslander
Rob van der Poel
Paul Dubois
René Moerman
Justien Marseille
Perry Oostrum

Schrijvers en speciale dank aan

Anthony Migchels
Ivo Valkenburg
Jurriaan Mous
Erik Vuijk
Gerjanne Tiemens
Bregje Paulussen
Ingrid van den Boogaard
Jeroen Doensen
Marcel Möring
Vincie van Gils
Marie Louise Ambrosius
Jan Paul Joustra
Rob Buitenhuis
Thomas van der Meer
Carmen de Munnik
Leonne Meiresonne
Gea Boon
Marja Harrijvan
Evgeniy Levchenko
Audrey de Werker
Marianne Haverkamp
Matthijs Bierman
Saskia Mensink

En natuurlijk
Chiel Vaessen
Willemijn Phielix
Sanne Roemen
Lykle de Vries
Erik Mandersloot

Productie en traffic
Youssef Oualhadj
oualhadj@pentascope.nl

Grafisch ontwerp & illustraties
O.K. Parking
William van Giessen
Joost van der Steen
Marieke Vromans
www.ok-parking.nl

Drukkerij
Hazelwinkelpers, Groningen

Wil je de krant thuis ontvangen?
Of meedoen aan één van de
programma's of er zelf een
organiseren? Dat kan!
Stuur je adres en wensen naar
welcome@greatplacelive.nl

Donaties voor het ontwikkelen van
Great Place to Live én voor het
ontvangen van de krant kun je storten
op 3109.38.724 t.n.v. Stichting Great
Place to Live in Amersfoort.

NIEUW:
voor donateurs ontwikkelen we
speciale lezersaanbiedingen.
Met kortingen op bijeenkomsten
en cursussen, toegang tot
bijzondere netwerken en andere
unieke belevenissen.
Innovatie komt naar je toe! ;)

Het netwerk kan nog meer betekenen
voor de strategische ontwikkeling van
een organisatie of project. Neem voor
Great Place to Live als impuls voor
veranderingen, bijzondere interventies
en specifieke ontmoetingen even
contact met ons op.

De volgende edities van de krant
hebben als thema Onderwijs
(najaar) en Stedelijke Ontwikkeling
(voorjaar 2009)

www.greatplacelive.nl

óók voor het kopen van het t-Shirt

Er ontstaat steeds meer synergie tussen Sociale
netwerken. Het hoogste doel brengt mensen
samen, een flow van energie.

Door middel van een innovatief communicatie-
platform, zowel virtueel als in het écht, stelt
MINDZ.com ZZP-ers en nieuwe leiders in staat
elkaar te inspireren en mobiliseren. Het netwerk
versterkt, plannen schieten naar een hoger
niveau. Mindz.com faciliteert de presentatie en
unconference 'De Schoonheid van [165]'.